

L'HOMENATGE A EN SANTIAGO BRU I VIDAL UNA FITA HISTÒRICA

Manuel Civera i Gómez

Del dia 11 al 17 de desembre de 1988, la ciutat de Sagunt reté homenatge al seu Cronista Oficial, en Santiago Bru i Vidal.

La Comissió Organitzadora, saguntins de diferent edat i ideologia, valorà l'obra de Bru i Vidal fins a l'actualitat i considerà que devia ser patrimoni i orgull del nostre poble. L'homenatge era la fórmula idònia, però oferir la possibilitat d'assumir una obra tal exigia l'esforç econòmic suficient per iniciar la publicació de la seua obra completa i posar en coneixement de la població els paràmetres culturals en els quals s'ha donat. És per això que els actes programats han sigut: exposicions (bibliogràfica i fotogràfica), presentació dels tres primers volums de la seua obra completa (Testimoni i ofrena, Analecta històrica saguntina i Claus per a la Història de València), conferències (Literatura contemporània valenciana -Generació de postguerra- i Història contemporània valenciana), Concert de l'Orquesta de Cambra de la Societat Musical Lira Saguntina, parlaments i sopar d'homenatge.

Les entitats patrocinadores han sigut: l'Ajuntament de Sagunt, l'Ajuntament de València, la Caixa d'Estalvis de Sagunt i la Societat Musical Lira Saguntina. A l'homenatjat s'han adherit quantitat de personalitats i institucions, entre les quals es troba el nostre Centre Arqueològic.

Amb l'homenatge a Bru i Vidal, els saguntins han celebrat que la nostra cultura ha aconseguit cotes considerables. Efectivament, Bru i Vidal ha sigut el primer saguntí que ha expressat els seus sentiments en la nostra llengua materna amb nivell i qualitat literària, raó per la qual els seus poemes formen part d'antologies i alguns d'ells han sigut seleccionats entre les mil millors poesies de la nostra llengua. Per una altra banda les seues investigacions han aprofundit en el coneixement de la nostra història. Els seus estudis històrics van d'aquells en els qual predomina l'aspecte arqueològic (Datos para el estudio del circo romano de Sagunto) als que predomina la documentació escrita (La Germania de Morvedre según textos coetáneos), dels treballs biogràfics (Enrique Palos i Navarro, nota para una etopeya) al més generals (Les terres valencianes en època romana) i estudia de l'època Antiga a la Moderna.

Podriem dir ben bé que les investigacions històriques i la creació literària de Bru i Vidal no són dos camps independents, són dos camps complementaris d'una mateixa personalitat formada amb l'objectiu de vertebrar un país, la llengua s'esdevé instrument vàlid d'expressió, però també de reflexió sense complexes i encara objecte d'estudi (Toponomàstica maior: Saguntum, Morvedre, ...

Molt important en l'obra de Bru i Vidal ha sigut també la divulgació dels aspectes més diversos de la història de Sagunt. Ha escrit nombrosíssims articles en diaris, revistes i butlletins; i donat quantes conferències, xerrades i cursets li han demanat.

Per tot això, l'obra d'en Santiago Bru i Vidal, el reconeixement públic de la seua obra, és una fita històrica i cultural per als saguntins. Fita històrica que commemora, circumstancialment, efemèrides importantíssimes per als saguntins; enguany fa 200 anys que n'Enric Palos i Navarro creava el quarto de les pedres i enguany fa 100 anys que n'Antoni Chabret i Fraga publicà SAGUNTO, SU HISTORIA Y SUS MONUMENTOS. 1788, 1888 i 1988 són fites històriques que tenen molts punts en comú, diria més, són graons d'una mateixa escala. En principi cal dir que les referides dates són efemèrides d'un esforç molt important al llarg d'anys, després que els subjectes són saguntins que han estimat la seua terra i la seua gent, i finalment que els tres han escrit sobre la història de Sagunt. N'Enric Palos i Navarro era advocat, va estar a la presó per defensar els drets del poble davant dels privilegiats, va conscienciar a propis i extranys de la importància de les nostres restes arqueològiques, va escriure -descriure- amb més zel que rigor sobre elles i va crear el quarto de les pedres -el que podríem considerar el primer i original museu saguntí-. N'Antoni Chabret i Fraga era un bon metge, composà música i estudià la història de Sagunt: Sagunto, su història y sus monumentos, Nomenclator de las Calles de Sagunto, i altres són referència continuada per tots els que s'han ocupat d'història la nostra ciutat. Efectivament, celebrar l'homenatge a Bru i Vidal és commemorar l'obra d'altres dos saguntins insignes: Palos i Navarro, i Chabret i Fraga.

A més a més, enguany commemorem també el 750 aniversari de la conquesta de València per Jaume I. I això ha de veure moltíssim en Santiago Bru i Vidal. Amb la conquesta de València pels exercits cristians del rei Jaume I, la nostra terra fou el sòl d'una nova cultura, el corull de la qual, la llengua, ha sigut emprada per Bru i Vidal poèticament que es tant com dir que el poeta s'ha mirat i s'ha reflexat en l'ànima del poble. Per una altra banda, el rei conqueridor inicia amb la seua crònica: El Llibre dels Fets, la historiografia, disciplina que Bru i Vidal continua.

Per tot això, l'homenatge a En Santiago Bru i Vidal és una fita històrica que els morvedrins actuals han de saber assumir en profit de la nostra cultura.

Manuel Civera i Gómez